

Vereniging Natuurmonumenten
Kamperheideweg 11
6414 AL HEERLEN

Cluster	VTH	Behandeld	mw. C. Gerdes
Zaaknummer	2021-025593	Telefoon	+31 6 52 55 50 40
Ons kenmerk	D2021-12-000549	E-mail	c.gerdes@prvlimburg.nl
Uw kenmerk		Maastricht	6 januari 2022
Bijlage(n)	0	Verzonden	6 januari 2022

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Onderwerp
Beschikking omgevingsvergunning - ander gebruik dan het winnen van kalksteen
Gedeputeerde Staten van Limburg hebben een aanvraag voor een vergunning Mijnbouwwet ontvangen van:

Naam aanvrager: Vereniging Natuurmonumenten

Ontvangen op: 23 november 2021

Locatie activiteiten: Groeve aan de Heide, gemeente Valkenburg
kadastraal bekend gemeente Valkenburg, sectie N, nummer 50

Betreft: ander gebruik dan het winnen van kalksteen

Zaaknummer: 2021-025593

Onderdelen van deze vergunning Mijnbouwwet:

1. Besluit
2. Procedure
3. Bezwaar
4. Inwerkingtreding
5. Voorschriften
6. Overwegingen

1. Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op het bepaalde in artikel 52 van de Mijnbouwwet, de artikelen 151 en 152 van het Mijnbouwbesluit en artikel 1.9.2 van de Mijnbouwregeling, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning:

1. aan aanvrager vergunning te verlenen;
2. dat vergunning wordt verleend voor het gebruik voor een gedeelte van de Groeve aan de Heide voor extensief gebruik en erkend berglopen, zoals beschreven in de aanvraag of daarna gemeld en weergegeven op de groevekaart in figuur 1 van dit besluit;
3. dat deze vergunning wordt verleend voor onbepaalde tijd;
4. dat aan deze vergunning de in hoofdstuk 5 vermelde voorschriften verbonden zijn;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 23 november 2021, deel uitmaken van deze vergunning, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

C.B.H.P. Deben-Erens
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving,
Team Vergunningen

2. Procedure

Op 23 november 2021, heeft aanvrager een aanvraag om een vergunning Mijnbouwwet ingediend.

Het betreft de locatie: IJzeren Koeweg ongenummerd, Sibbe, kadastraal bekend gemeente Valkenburg aan de Geul, sectie N, nummer 50.

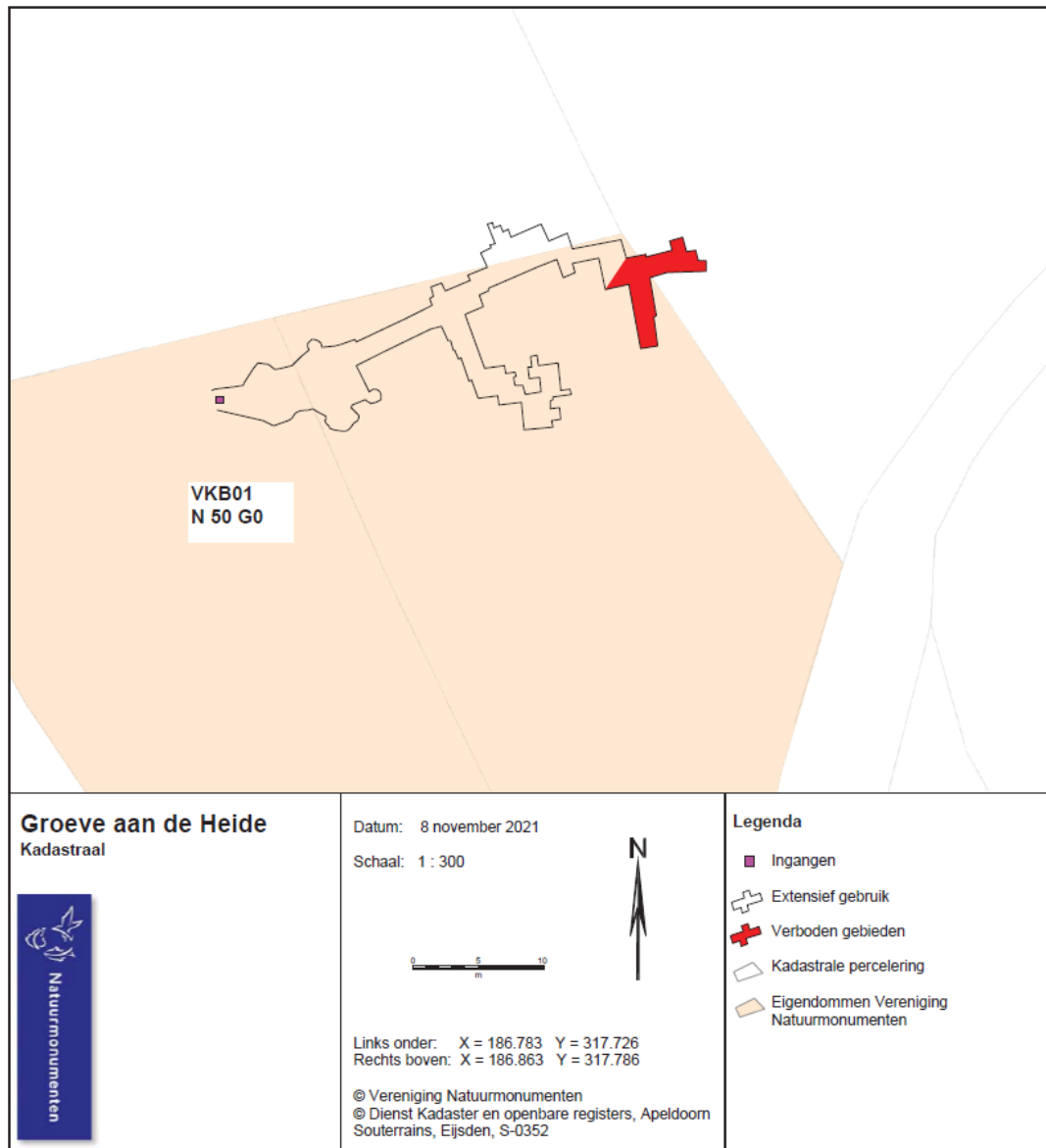
Deze aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2021-025593.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier vergunning Mijnbouwwet van 23 november 2021;
- Rapportage genaamd 'Groeve aan de Heide Quikscan en verwijderen losse delen', opgesteld door Mergelbouwsteen Kleijnen bv, d.d. week 23 2021;
- Kaart weergave groeve goedgekeurde delen, d.d. 8-11-21.

De aanvraag is ingediend voor gebruik, anders dan het winnen van kalksteen, van een gedeelte van de Groeve aan de Heide, zoals weergegeven op de groevekaart in figuur 1 van dit besluit.

De coördinaten van de hoofdingang van de groeve zijn x 186.800 en y 317.775.

Figuur 1 Kaart groeve

Aanvrager vraagt vergunning voor het gebruik van een gedeelte van de Groeve aan de Heide voor cultuurhistorisch onderzoek en vleermuistellingen, waarbij sprake is van extensief gebruik en erkend berglopen.

Het gedeelte van de groeve heeft een oppervlakte van ongeveer 100 m² en is momenteel niet in gebruik.

Vorbereidingsprocedure

Dit besluit is met de reguliere procedure voorbereid zoals beschreven in titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Kennisgeving

De kennisgeving wordt gepubliceerd op de website

<https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl>

(klik dan op officiële bekendmakingen).

Belanghebbenden zijn door ons schriftelijk geïnformeerd.

Overige wet- en regelgeving

Wij wijzen u erop dat er mogelijk nog op grond van andere wet- en regelgeving een andere toestemming nodig is.

Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is digitaal verzonden aan:

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul, Postbus 998, 6300 AZ Valkenburg

3. Bezwaar

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als uw bezwaar is gericht tegen een besluit van Gedeputeerde Staten, is naast het indienen van uw bezwaarschrift per post ook de elektronische weg opengesteld. U dient dan gebruik te maken van een daartoe ontwikkeld webformulier. Aan het webformulier is een DigiD-module (voor particulieren) dan wel eHerkenning-module (voor ondernemers en organisaties, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel) gekoppeld zodat u het bezwaarschrift digitaal kunt ondertekenen.

De webformulieren zijn geplaatst op de website van de Provincie Limburg en te raadplegen via www.limburg.nl/loket/producten-diensten/@606/bezwaar-beslissing onder 'Hoe dient u uw bezwaar in?'

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking één dag na de toezending aan de aanvrager.

Het kan zijn dat tijdens de bezwaartermijn een verzoek om een voorlopige voorziening is gedaan bij de voorzieningenrechter. Het besluit treedt dan pas in werking als de voorzieningenrechter de voorlopige voorziening heeft afgewezen.

5. Voorschriften

Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden.

Geldigheidsbepalingen

1. De vergunning treedt in werking met ingang van de dag na die waarop het besluit is bekend gemaakt.
2. De in de groevekaart, figuur 1, met wit en zalmroze kleur aangegeven gangdelen mogen betreden worden, behoudens en voor zover uit een aanbeveling van een onafhankelijk deskundige naar aanleiding van nader onderzoek als bedoeld in voorschrift 6 of voorschrift 8 mocht blijken dat de gesteentemechanische veiligheid van de met wit en zalmroze kleur aangegeven gangdelen niet is gewaarborgd.

De met rode kleur aangegeven gangdelen, in de legenda genaamd 'Verboden gebieden' mogen niet betreden worden.

3. De aan deze vergunning gestelde beperkingen en verbonden voorschriften kunnen worden gewijzigd indien dat gerechtvaardigd wordt door het belang van bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
4. Onverminderd de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op te leggen, kan deze vergunning ingetrokken worden indien op enig moment wordt gehandeld in strijd met deze vergunning of de daaraan verbonden voorschriften.

Gesteentemechanische veiligheid

5. De gesteentemechanische veiligheid van de groeve dient periodiek te worden bepaald door metingen van de groevestabiliteit door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018”, in opdracht van de vergunninghouder.

De metingen betreffen visueel en instrumenteel onderzoek.

6. De groevestabiliteit (plafondstabiliteit) van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt dient, conform het gestelde in het bij de aanvraag gevoegde rapport van Mergelbouwsteen Kleijnen bv, genaamd 'Groeve aan de Heide quickscan en verwijderen losse delen', d.d. week 24 2021, vóór 1 juli 2022 in opdracht van de vergunninghouder, te worden onderzocht zoals beschreven in bijlage 1 'Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018.

De frequentie en aard van de hierna volgende onderzoeken naar de groevestabiliteit dienen in overeenstemming met de aanbevelingen bedoeld in voorschrift 7 te worden uitgevoerd.

7. De onafhankelijke deskundige vertaalt de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid, als bedoeld in voorschrift 6, binnen 3 maanden na uitvoering van deze metingen in aanbevelingen. Deze aanbevelingen dienen tenminste te omvatten de termijn waarbinnen opvolgend onderzoek naar de groevestabiliteit door een onafhankelijke deskundige dient plaats te vinden, de aard van dit onderzoek en – zo daartoe aanleiding bestaat – de overige te treffen maatregelen om de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te waarborgen. De aanbevelingen dienen door de vergunninghouder zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen de door de onafhankelijke deskundige aanbevolen termijn, te worden opgevolgd. Van het opvolgen van bedoelde aanbevelingen binnen deze termijn kan uitsluitend ingeval van dringende redenen worden afgeweken, nadat ons college op een daartoe strekkend verzoek schriftelijk heeft ingestemd met een daarbij te bepalen langere termijn voor het opvolgen van de aanbevelingen.
8. Indien tussentijds blijkt dat de gesteentemechanische veiligheid van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt in gevaar kan komen, dan wordt, onverminderd de desbetreffende mededeling aan ons college als bedoeld in artikel 159 van het Mijnbouwbesluit, in opdracht van de vergunninghouder, door een onafhankelijke deskundige onverwijld aanvullend onderzoek naar de groevestabiliteit verricht.
9. Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 14 dagen na de in voorschrift 7 genoemde termijn van 3 maanden verstrekt de vergunninghouder de resultaten van het onderzoek naar de

gesteentemechanische veiligheid en de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige aan ons college.

10. In geval van overtreding van voorschrift 7 mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning, totdat de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige zijn opgevolgd.
11. De vergunninghouder treft maatregelen ter voorkoming dat andere delen van de groeve dan het gedeelte waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt, worden betreden.

De vergunninghouder treft daartoe tenminste die maatregelen die in aanvraag worden genoemd te weten: afzetting over de gehele gangbreedte met mergelblokken en/of vuurstenen met een hoogte van minimaal 25 cm.

Omvang van het extensieve gebruik

12. Het gebruik dat op grond van deze vergunning mag worden gemaakt van het gedeelte van de groeve waarop de vergunning betrekking heeft, is beperkt tot maximaal 10 bezoeken per kalenderjaar met maximaal 5 personen per bezoekersgroep waarbij:
  - a. de gesommeerde verblijfsduur van de bezoekers, gedefinieerd als de som van het aantal personen x aantal bezoeken, is gemaximeerd op 100 uur per kalenderjaar;
  - b. tenminste 1 persoon in iedere bezoekersgroep de weg in de groeve goed kent en in staat is onveilige situaties in de groeve te herkennen;
  - c. bezoekersgroepen zich op een zodanige afstand van elkaar bevinden dat de groepen duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.
13. De vergunninghouder houdt in een register het gebruik dat op grond van deze vergunning wordt gemaakt van het gedeelte van de groeve waarop de vergunning betrekking heeft, bij. Hiertoe worden zowel bij het binnengaan als bij het verlaten van de groeve de datum, tijd en namen van de personen die in verband met dit gebruik de groeve betreden genoteerd. Het register ligt op een door de vergunninghouder aan het bevoegd gezag bekend te maken plaats en is te allen tijde ter beschikking voor inspecteurs van het bevoegd gezag.

Verandering doeleinden van gebruik

14. De vergunning geldt tevens voor een ander doeleinde van gebruik dat niet is voorzien in de vergunning, onder voorwaarde dat:
  - a. het belang van de veiligheid met het oog op instorting is gewaarborgd;
  - b. het voornemen tot het gebruik voor dat andere doeleinde door de vergunninghouder tenminste 4 weken tevoren schriftelijk aan ons college is gemeld, en

- c. ons college aan de vergunninghouder schriftelijk heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.
15. De verklaring als bedoeld in voorschrift 14 c, kan slechts worden geweigerd ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
  16. Bij de verklaring als bedoeld in voorschrift 14 c, kunnen in het belang van de veiligheid met het oog op instorting beperkingen worden gesteld aan het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.
  17. Voorschrift 14 c is niet van toepassing buiten het gebied waarvoor de vergunning geldt of op het winnen van kalksteen.
  18. Voor zover de vergunning is verleend voor extensief gebruik mag het gebruik voor dat andere doeleinde niet leiden tot strijd met het bepaalde in voorschrift 12.

Erkend berglopen

19. Indien de vergunninghouder beschikt over een zorgsysteem dat voldoet aan de criteria van bijlage A van de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018”, mag de vergunninghouder onder dit zorgsysteem erkende berglopers van de vergunde delen van de groeve gebruik laten maken. Eenmalig en tenminste 4 weken voor de beoogde aanvang van dit gebruik door erkende berglopers, meldt de vergunninghouder het zorgsysteem aan het bevoegd gezag.”

De erkende berglopers vallen niet onder voorschrift 12.

6. Overwegingen

Bij het nemen van het besluit op deze aanvraag hebben wij het volgende overwogen.

In het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling zijn artikelen opgenomen over metingen naar de gesteentemechanische veiligheid van een groeve en maatregelen ter bescherming van de veiligheid van een groeve met het oog op instorting. Artikel 1.9.2, onder f, Mijnbouwregeling bepaalt bv. dat bij de aanvraag om een vergunning tot gebruik van een groeve voor andere doeleinden dan kalksteenwinning, een beschrijving van de wijze waarop en de frequentie waarmee de metingen naar de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd, dient te worden verstrekt.

De wijze waarop en de frequentie waarmee deze metingen op grond van artikel 152, tweede lid, sub b, Mijnbouwbesluit moeten worden uitgevoerd is afhankelijk van de intensiteit van het gebruik van de groeve en de ervaring van de gebruikers en/of bezoekers van de groeve. In verband hiermee wordt bij de vergunningverlening gebruik gemaakt van de bij dit besluit behorende “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

van 29 maart 2018”, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen intensief en extensief gebruik van een groeve en het gebruik van een groeve door erkende berglopers.

Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaar- en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve. Indien de groeve hetzij wordt gebruikt door de zogenaamde erkende berglopers, hetzij slechts extensief wordt gebruikt, kan worden volstaan met een quickscan van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve.

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel gebruik van een groeve door één of enkele personen. Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

Onderzoek: (cultuur)historisch, flora en fauna (bv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig.

Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Onder extensief gebruik wordt niet verstaan het regelmatig gebruik van een groeve door enkele of meerdere personen of het incidenteel gebruik door grote groepen.

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers.

In het geval sprake is van gebruik door erkende berglopers, speelt de grootte van de bezoekersgroep en de frequentie van het gebruik geen rol. Erkende berglopers hebben immers een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed. Hierdoor zijn zij in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Uit de aanvraag zal daarom duidelijk moeten blijken voor welke activiteiten de groeve gebruikt zal gaan worden of de gebruikers van de groeve erkende berglopers zijn en, indien zij dat niet zijn, hoe vaak, hoelang en met hoeveel personen de groeve zal worden betreden. Het totaal aantal uren dat jaarlijks personen die niet als bergloper zijn erkend in de groeve aanwezig zijn, bepaalt in belangrijke mate of sprake is van intensief of extensief gebruik. De uiteindelijke beoordeling of het gebruik intensief of extensief is, is ter beoordeling van ons college in het kader van de vergunningverlening.

Bij extensief gebruik van een groeve is de kans op ongelukken ten gevolge van een instorting in beginsel geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis. Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als groevestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid.

De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd. Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Belang

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid en artikel 146, tweede lid, Mijnbouwbesluit, wordt een aanvraag om een vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.

In het belang van de veiligheid met het oog op instorting kunnen aan de vergunning voorschriften worden verbonden of kan deze onder beperkingen worden verleend.

Deskundige

Alleen een deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van mergelgroeven kan vaststellen of een groeve veilig is voor intensief of extensief gebruik. In de Handreiking van 29 maart 2018 wordt nader omschreven aan welke criteria moet worden voldaan om als 'deskundige te kunnen worden beschouwd.

Omschrijving aanvraag

Aanvrager heeft een vergunning aangevraagd voor het voorgenomen jaarlijks gebruik van een gedeelte van de Groeve aan de Heide voor ander gebruik dan het winnen van kalksteen.

Gelet op dit voorgenomen gebruik dient de aanvraag te worden beschouwd als een aanvraag om vergunning voor extensief gebruik van het gedeelte van de groeve.

Bij de aanvraag heeft de aanvrager resultaten overgelegd van het onderzoek naar de groevestabiliteit in de Groeve aan de Heide, uitgevoerd door Mergelbouwsteen Kleijnen bv, genaamd 'Groeve aan de Heide quickscan en verwijderen losse delen', d.d. week 24 2021.

De bevindingen van dit onderzoek zijn als volgt:

De groevestabiliteit van de groeve is gecontroleerd door middel van een visuele inspectie en het afkloppen van het dak. Naar aanleiding van deze controle zijn op meerdere plekken flinke delen uit het dak verwijderd. De afmeting van deze delen varieerde tussen dunne wakken van enkele centimeters tot brokken van meer dan 100 kg. Omdat in het dak van de groeve veel silex aanwezig is, zijn de werkzaamheden deels uitgevoerd met behulp van een elektrische kaphamer in plaats van de kettingzaag.

Dieper in de groeve is een plek die de deskundige niet heeft kunnen beveiligen. Hier lopen diaklazen dermate ongunstig dat dit niet verantwoord zou zijn. Dit gedeelte is met rood aangegeven op de kaart in figuur 1.

De deskundige concludeert dat de gecontroleerde gangdelen van de groeve die in figuur 1 zijn weergegeven met de kleuren zalmroze en wit veilig zijn voor het door de aanvrager beoogde gebruik.

Geadviseerd wordt de dakstabiliteit vóór 1 juli 2022 weer te laten controleren door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde 'Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018'.

Bovengenoemde onderzoeksinspanningen zijn verwoord in het aan de vergunning verbonden voorschrift.

Conclusie

Een vergunning moet worden geweigerd voor zover verlening daarvan niet verenigbaar is met het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. Met het in de vergunning stellen van beperkingen en opnemen van voorschriften wordt gewaarborgd dat dit belang wordt beschermd.

Gelet op deze overwegingen en in samenhang met de vereisten die voortvloeien uit de Mijnbouwwet en het Mijnbouwbesluit wordt de gevraagde vergunning Mijnbouwwet verleend.

Bijlage 1

Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven 29 maart 2018

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel mergel gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) mergel gewonnen. Veel groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan mergelwinning. Evenals voor de winning van mergel is voor dit gebruik een vergunning nodig op grond van de Mijnbouwwetgeving. Criterium bij de verlening van deze vergunningen en de aan de vergunningen te verbinden voorschriften is de gesteentemechanische veiligheid van de betreffende groeve met het oog op instorting.

Gebruik groeve voor ander doeleinden dan winning

De volgende categorieën gebruik van een groeve worden onderscheiden:

1. Extensief gebruik (door niet erkende berglopers);
2. Intensief gebruik (door niet erkende berglopers);
3. Gebruik door erkende berglopers.

Extensief gebruik van een groeve

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel beperkt gebruik van een groeve door één of enkele, niet als bergloper erkende personen, waarbij wordt verstaan onder:

- a. incidenteel: maximaal 10 bezoeken per jaar per groeve hectare;
- b. beperkt: maximaal 100 gebruiksuren per jaar per groeve hectare;
- c. enkele personen = groepen bestaand uit maximaal 5 personen waarvan minimaal 1 persoon de weg in de groeve kent en in staat is onveilige situaties te herkennen.
(Meerdere groepen mogen zich op hetzelfde moment in de groeve bevinden zolang deze groepen zich op een zodanige afstand van elkaar bevinden dat de groepen duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.)

Indien een groeve wordt gebruikt door meerdere vergunninghouders dan moet het totaal aantal toegestane bezoeken worden verdeeld over deze vergunninghouders.

Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

Incidenteel onderzoek: (cultuur)historisch, flora en fauna (bv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig;

Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Intensief gebruik van een groeve

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers. Intensief gebruik is bv. het regelmatig gebruik van een groeve voor het houden van rondleidingen, het gebruik als restaurant of het houden van een kerstmarkt. Een incidentele rondleiding met een groep

bestaand uit niet meer dan 5 personen kan als extensief gebruik worden beschouwd, iedere rondleiding met een groep van meer dan 5 personen die geen erkende berglopers zijn valt per definitie in de categorie intensief gebruik.

Gebruik door erkende berglopers

Berglopers zijn ervaren wandelaars in de onderaardse gangenstelsels van de mergelgroeven. Bij wijze van hobby doen zij bv. onderzoek naar de flora, fauna en geologie van de gangenstelsels, de historie van de groeven en dragen zij bij aan het onderhoud en behoud van de groeven. Uit de aanvraag of de vergunning moet blijken wat het gebruik door erkende berglopers concreet inhoudt.

Berglopers die zijn erkend vormen de derde categorie ander gebruik van een groeve. Deze erkende berglopers hebben een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed (zie bijlage 1). Hierdoor zijn zij, in tegenstelling tot degenen die slechts incidenteel een groeve bezoeken, in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Indien erkende berglopers bezoekers meenemen in een groeve dan valt dit bezoek door deze niet als bergloper erkende personen niet onder de categorie gebruik door erkende berglopers.

Een vergunning voor extensief gebruik van een groeve kan op verzoek van de aanvrager ook worden verleend voor gebruik door erkende berglopers. Uiteraard kan van dit onderdeel van de vergunning slechts daadwerkelijk gebruik worden gemaakt indien voor de betreffende groeve berglopers erkend zijn en het door de vergunninghouder gehanteerde (zorg)systeem van erkenning van berglopers tijdig is gemeld bij het bevoegd gezag.

Controle gesteentemechanische veiligheid

<i>Gebruik groeve</i>	<i>Controle</i>
Intensief	Pilaar- en plafondstabiliteit
Extensief Erkende berglopers	Quickscan

De wijze waarop en de frequentie waarmee de gesteentemechanische veiligheid van een groeve moet worden gemeten is afhankelijk van het gebruik van de groeve en de ervaring van de bezoekers van de groeve. Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaar- en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve door personen die geen of weinig ervaring met groeven hebben. In geval de groeve wordt gebruikt door erkende berglopers of slechts extensief wordt gebruikt kan worden volstaan met een quickscan. In bijlage 2 wordt aangegeven op welke wijze de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kan worden gecontroleerd.

De gesteentemechanische veiligheid van een groeve wordt in beginsel bepaald door deskundigen. In Nederland zijn er geen richtlijnen voor de deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van groeven. Evenmin bestaat er een opleiding tot

‘mergdeskundige’. Daarom wordt in bijlage 3 nader omschreven wanneer sprake is van deskundigheid, waarbij voor het verkrijgen van een vergunning geldt dat de uiteindelijke beoordeling van voldoende deskundigheid bij het bevoegd gezag ligt. Uit de aanvraag dient te blijken aan welke deskundigheid is voldaan.

Beheer

Voor het beheer van een groeve is geen vergunning op grond van de Mijnbouwwetgeving vereist. Beheer houdt verband met de bijzondere relatie van een eigenaar of anderszins zakelijk of persoonlijk gerechtigde met de desbetreffende groeve. Het gaat om activiteiten waarvan naar hun aard niet te verwachten is dat zij gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van de groeven met het oog op instorten. Integendeel, het gaat juist om activiteiten die nodig zijn om de veiligheid van de groeven te behouden of te vergroten.

Het vorenstaande betekent overigens niet dat eigenaren of anderszins persoonlijk of zakelijk gerechtigden daarmee zonder meer zijn aan te merken als deskundigen op het gebied van mergelgroeven, die bv. gesteentemechanische rapporten in het kader van een vergunningaanvraag kunnen opstellen. Bepalend daarvoor zijn de criteria voor deskundigheid op het gebied voor de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven als vermeld in bijlage 3.

Onder het beheer van een groeve wordt verstaan:

- de visuele controle (en eventuele reparatie) van de toegang of, in voorkomend geval, de toegangen van de groeve;
- de visuele controle van de groeve op tekenen van illegaal betreden;
- de primaire controle met betrekking tot stabiliteit van de groeve (gesteentemechanische veiligheid).

Onder beheer valt, gelet op artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, niet het aanbrengen van enige wijziging in de groeve.

Bijlage A

Criteria voor zorgsysteem “gebruik door erkende berglopers”

Wil een organisatie gebruik mogen maken van de derde categorie van ander gebruik, namelijk als erkend bergloper, dan moet zij aantonen over een op het beoogde gebruik van (het betreffende deel van) de groeve gericht zorgsysteem te beschikken en dit te hanteren zodanig dat gegarandeerd wordt dat berglopers adequaat zijn opgeleid en worden begeleid om wijzigingen van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te herkennen en het daarmee samenhangende gevaar op instorting onderkennen. De omschrijving van het systeem bevat daarom minimaal:

1. het curriculum, de contacturen en de kwaliteit van de opleiding(en);
2. de wijze van (eigen) controle op de te volgen cursussen;
3. de wijze van (eigen) controle dat berglopers aan alle gestelde eisen voldoen;
4. de registratie van deelnemers aan cursussen en opleidingen;
5. de wijze van registratie van groeven bezoeken en andere opgedane praktijkervaring;
6. de minimum vereiste opleidingen (inclusief opfriscursussen) en praktijkervaring om als bergloper erkend te kunnen worden;
7. op welke wijze berglopers uitvoering geven aan het vergunde gebruik.

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat indien berglopers in een (deel van een) groeve willen berglopen, zonder hierbij de restrictie te hebben dat dit berglopen gekoppeld is aan het vergunde gebruik, dit apart vergund moet worden.

Bijlage B

Wijze waarop de metingen/beoordeling van de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd

Onderzoek naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit

Bij de gesteentemechanische veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit. De laatste wordt ook wel dakstabiliteit genoemd.

De pilaarstabiliteit zegt iets over de kans op een grootschalige instorting en doet een uitspraak over de vraag of de pilaren sterk genoeg zijn om het daarboven gelegen gesteentelagen te dragen. Bij het onderzoek wordt door middel van o.a. berekeningen een uitspraak gedaan over de pilaarstabiliteit en de kans op een grootschalige instorting.

Als de pilaarstabiliteit voldoende is, wil dat niet zeggen dat er geen losse stukken uit het plafond kunnen vallen. Daarom is het noodzakelijk om ook een onderzoek uit te voeren naar de plafondstabiliteit. Dit gebeurt door het 'afkloppen' van het plafond.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Quickscan (extensief gebruik en gebruik door erkende berglopers)

Bij extensief gebruik van een groeve is het risico (= kans x effect) per definitie geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis. Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als grovestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. Het voordeel van de quickscan is dan ook dat de pilaarstabiliteit niet berekend hoeft te worden en het plafond niet volledig afgeklopt hoeft te worden. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd. Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Bijlage C

Criteria voor deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Een deskundige moet de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kunnen beoordelen door middel van controles van de dak- en pilaarstabieleit van de groeve. Een deskundige moet kunnen aangeven:

wanneer een groeve veilig is om te betreden of aldaar te vertoeven in verband met instortingsgevaar;
hoe onveilige situaties kunnen worden herkend en worden vermeden;
hoe van een onveilige situatie een veilige situatie gemaakt kan worden.

Om als deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van een groeve te kunnen worden beschouwd moet een deskundige aan de volgende criteria voldoen:

Kennis hebben van:

Gesteentemechanica;
Geologie van Zuid-Limburg (stratigrafie van de kalksteenlagen in Zuid-Limburg);
Materiaaleigenschappen van de Zuid-Limburgse kalksteen.

én

Praktijkervaring

Ervaring op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid verkregen tijdens het uitoefenen van een beroep op het gebied van winning, onderhoud of onderzoek van kalksteengroeven van minstens 5 jaar (niet langer dan 5 jaar geleden).

Algemeen

Over de deskundige mogen geen gerechtvaardigde twijfels/bezwaren over zijn/haar bekwaamheid/geschiktheid/onafhankelijkheid bestaan.

Bijlage 2

Aanvraag of aanvraagformulier met bijlagen